

Beleidsplan (hoog)begaafdheid

Versie 2021

Inhoudsopgave

Inleiding

Hoofdstuk 1: De doelgroep

Hoofdstuk 2: Signalering en diagnostiek

Hoofdstuk 3: Aanpassing in de leerstof

Hoofdstuk 4: Plusklas

Hoofdstuk 5: Kangoeroeklas

Hoofdstuk 6: Vervroegde doorstroming/ versnellen

Hoofdstuk 7: Bijzondere leerlingenzorg

Inleiding

“Op De Kriekenhof kom je tot bloei”, is de slogan van onze school. Om dit te kunnen waarborgen, is het van belang dat er onderwijs op maat gegeven wordt. En in dit geval: onderwijs op maat voor de (hoog)begaafde leerlingen.

Op De Kriekenhof willen wij de kinderen leren leren. De (hoog)begaafden dienen uitgedaagd te worden. Dit doen wij door te kijken naar de executieve functies in combinatie met 21st century skills, domein specifieke doelen en/of leerstijl van kinderen.

- Wat beïnvloedt het leren van kinderen?
- Welke wrijving ontstaat er als een kind iets nog niet (alleen) kan.
- Hoe kunnen wij op deze dingen aansluiten en de kinderen leren leren?

De visie van de CSG De Waard is dat kinderen zoveel mogelijk binnen de eigen scholen het juiste onderwijs krijgen aangeboden. Dit thuisnabije onderwijs zorgt ervoor dat de (hoog)begaafden intensief blijven samenwerken met de maatschappij. We willen kinderen opleiden die kunnen functioneren in een snel veranderende samenleving. Deze kinderen hebben behoefte aan extra ondersteuning die in niveaus ingedeeld kan worden.

Niveau -2

Aangepaste doelen: kinderen die met behulp van een eigen leerlijn eigen beoogde resultaten behalen.

Niveau -1

Drijfvermogen: de kinderen die met behulp van de basisinstructie + verlengde instructie de beoogde resultaten behalen.

Niveau 0

Basisgroep: de kinderen die met behulp van de basisinstructie de beoogde resultaten behalen.

Niveau 1

Verdieping: de kinderen die met een kortere instructie als de basisinstructie de beoogde resultaten behalen.

Niveau 2

Verdieping: de kinderen zonder basisinstructie werken aan ingeperkte oefenstof (compacten), zodat er meer tijd en ruimte ontstaat voor extra opdrachten.

Het uitgangspunt van De Kriekenhof is de ondersteuning voor (hoog) begaafden zoveel mogelijk binnen de groepen te organiseren. Dit vraagt inspanning en organisatievermogen van de leerkracht. Door het werken volgens een model van zelfstandig werken creëren we tijd voor deze extra ondersteuning in de klas. Soms wordt er gekozen voor een combinatie van ondersteuning binnen en buiten de groep. De groep (hoog)begaafde leerlingen vraagt ook om een eigen aanpak. In dit beleidsplan zal een stuk achtergrondinformatie gegeven worden over (hoog)begaafdheid, o.a. hoe de signalering en diagnosticeren plaatsvinden. Ook het onderwijs aan deze leerlingen, de uitgangspunten en mogelijkheden van de plusklas en de toelatingscriteria worden in dit beleidsplan genoemd.

Hoofdstuk 1: De doelgroep

Om duidelijk aan te kunnen geven voor welke leerlingen dit beleidsplan bedoeld is, is het allereerst van belang het verschil te weten tussen de volgende begrippen:

- Hoogbegaafd. Deze leerlingen hebben een IQ boven de 130 en beschikken ook nog over een aantal specifieke persoonskenmerken.
- Hoogintelligent. Deze leerlingen hebben een IQ boven de 130, maar zij beschikken niet over de persoonskenmerken die kenmerkend zijn voor begaafden.
- Begaafd. Deze leerlingen hebben een IQ tussen de 115 en de 130. Daarnaast beschikken ze over een aantal specifieke persoonskenmerken, alleen minder sterk dan hoogbegaafden.
- Intelligent. Deze leerlingen hebben een IQ tussen de 115 en de 130. Zij beschikken niet over de persoonskenmerken die kenmerkend zijn voor begaafden.
- Ontwikkelingsvoorsprong. Bij kleuters kan je nog niet spreken van hoogbegaafdheid, omdat de kleuters zich sprongsgewijs ontwikkelen. Een kleuter kan dus een tijdelijke voorsprong hebben. Daarom wordt de term ontwikkelingsvoorsprong gebruikt.
- Talent op één gebied. Deze leerlingen hebben op één gebied behoefte aan een uitdagend onderwijsaanbod.

Kerpel, A. (2014)

Kenmerken van hoogbegaafden zijn te verdelen in twee groepen: Leervermogen en Gedrag.

Leervermogen

- Hoge intelligentie
- Snel van begrip
- Grote algemene interesses
- Taalvaardig
- Hoog leertempo, grote denk- en leerstappen
- Verworven kennis goed toepassen
- Goed geheugen
- Doorvrager en waarnemer
- Groot analytisch inzicht en probleemoplossend vermogen
- Creativiteit en originaliteit
- Denkt buiten reguliere kaders

Gedrag

- Geestelijk vroegrijp (of wekken de indruk daarvan)
- Sterk rechtvaardigheidsgevoel
- Perfectionistische instelling
- In staat tot zelfreflectie
- Zoekt ontwikkelingsgelijken in oudere kinderen
- Accepteert regels en tradities niet klakkeloos, maar bevraagt ze
- Grote behoefte aan autonomie

Kerpel, A. (2014)

Wij richten ons met dit beleid op de begaafde en hoogbegaafde leerlingen.

Hoofdstuk 2: Signalering en diagnostiek

Voor signalering en diagnostiek van (hoog)begaafde leerlingen volgen wij de SIDI-3 (Kuipers, J. & De Bruin-de Boer, A., 2016) *Protocol voor signalering en diagnosticering van intelligente en (hoog)begaafde kinderen in het primair onderwijs*.

Signalering

- Stap 1.A. Lijst bij aanmelding
De intern begeleider vult deze lijst met de ouder in tijdens het verlengde intake gesprek.
- Stap 1.B. De jaarlijkse signalering
De leerkracht vult deze lijst in de eerste twee schoolweken in. Het doel van de eerste twee weken is vanwege het feit dat leerlingen zich heel snel aanpassen aan de nieuwe groep/ leerkracht en daardoor gewenst gedrag kunnen laten zien. De leerkracht vult alleen de kenmerken in die zij ziet. Tips voor het invullen en om items 'leeraspecten' zichtbaar te krijgen zijn te vinden op bladzijde 20 en 21 van het Protocol voor signalering en diagnosticering van intelligente en (hoog)begaafde kinderen in het primair onderwijs (Kuipers, J. & De Bruin-de Boer, A., 2016). Na het invullen bespreekt de leerkracht deze lijst met de intern begeleider en de leerkracht van de plusklas. Adviezen en tips van de leerkracht van vorig schooljaar zijn besproken tijdens de groepsbespreking/ groepsoverdracht van vorig schooljaar. De intern-begeleider neemt deze aandachtspunten mee in het overleg met de plusleerkracht.
- Stap 1.C. Initiatief van ouders (alleen op aanvraag)
Op verzoek van ouders gaat de leerkracht samen met de intern begeleider in gesprek met de ouder.

Diagnose

- Stap 2. De oudervragenlijst
De intern begeleider stuurt ouders, na overleg met leerkracht en ouders, de oudervragenlijst. De digitaal ingevulde oudervragenlijst wordt teruggestuurd naar de intern-begeleider. De intern-begeleider koppelt de resultaten (evt. via de leerkracht) terug naar ouders.
- Stap 3. De leerkrachtdiagnose
De leerkracht vult digitaal een vragenlijst in.
- Stap 4. Toetsgegevens
De intern- begeleider beschrijft het functioneringsniveau van de leerlingen. Hierbij wordt niet verder getoetst. Functioneringsniveau wordt gebruikt als startpunt voor compacten en verrijken.
- Stap 5. De leerlingvragenlijst
De intern-begeleider neemt de vragenlijst bij de leerling af.

Hoofdstuk 3: Aanpassing in de leerstof

Om voor begaafde leerlingen een passend onderwijsaanbod te verzorgen, moeten er aanpassingen in het leerstofaanbod plaatsvinden. Het aanbod moet aansluiten bij de speciale leer- en persoonlijkheidseigenschappen van begaafden. Daarom zijn er bepaalde voorwaarden waar een verrijkingsopdracht aan moet voldoen, zoals het ruimte geven voor het creatieve vermogen. Ingekaderde opdrachten zijn demotiverend. Ook moet de taak intrinsiek moeilijk zijn en vragen om grote denkstappen. Het verrijkingsmateriaal moet niet bovenop het gewone werk komen, maar in plaats van overbodige oefen- en herhalingsstof. De opdracht moet van de leerling een wezenlijke leerinspanning vragen. De leerstof moet naar de zone van naaste ontwikkeling reiken. We spreken hierbij van verrijken. *(Kerpel, A., 2014)*

Naast verrijken is compacten van de leerstof van belang. Dat wil zeggen dat de lesinhoud van een of enkele vakken wordt aangepast aan datgene wat de leerling nodig heeft. De leerling slaat bepaalde stof over, omdat deze al beheerst wordt.

Compacten

Compacten is het overslaan van overbodige herhaling- en oefenstof *(Kerpel, A., 2014)*. Er kan schoolbreed voor een bepaalde niveaugroep gecompact worden, hierbij spreken we van convergent compacten. Daarnaast kan compacten ook individueel op basis van behaalde leerresultaten, hierbij spreken we van divergent compacten.

Compacten kan op twee manieren:

- De eerste leerlijn. 40% van de oefenstof wordt geschrapt. Dit is bedoeld voor begaafde leerlingen, kinderen met een beperkte didactische voorsprong of leerlingen met een talent op één vakgebied.
- De tweede leerlijn. 60% van de oefenstof wordt geschrapt. Dit is bedoeld voor hoogbegaafde leerlingen, kinderen met een grote didactische voorsprong of vervroegd doorgestroomde leerlingen. *(Kerpel, A., 2014)*

Voorwaarden voor compacten:

- Inzichten in kerndoelen en leerlijnen.
- Methodes los durven laten.
- Goed klassenmanagement.
- Vertrouwen in de begaafdheid van jouw begaafde leerling (ondanks dat hij wel eens foutjes maakt).
- Enthousiasme van de leerkracht

Verrijken

Bij verrijking gaat het erom dat de leerling werk krijgt met meerwaarde in plaats van dat de leerling meer werk krijgt. Het doel van ons verrijkingsonderwijs is om de leerlingen te laten reiken naar de zone van hun naastgelegen ontwikkeling. Hierdoor ervaren zij wat leren is en ontwikkelen zij hun executieve functies. Om dit te visualiseren, maken wij gebruik van de zogenaamde Leerkuil.

We willen de kinderen hierbij leren om door te zetten, om te leren gaan met faalervaringen en anderen werken leerstrategieën toe te passen.

- Door op voorhand uw beoordelingscriteria aan te geven, kunt u communicatiestoornissen voorkomen.
- Zorg voor voldoende variatie in opdrachten en werkvormen.
- Ga op zoek naar sparringpartners. Samenwerken is zeer verrijkend, bovendien voorkomt het dat het kind een uitzonderingspositie in gaat nemen.

De rol van de leerkracht:

1. Het uitgangspunt is dat de groepsleerkracht de instructie geeft, begeleidt en nakijkt.
2. Veranderende rol van de leerkracht. De rol van de leerkracht verandert met name in de bovenbouw bij het werken met verrijkingsmateriaal, van instructiegever naar procesbegeleider.
3. Verwacht geen dankbaarheid van de leerling. U moet zich realiseren dat uw extra inzet niet altijd wordt beloond met een gulle lach van de leerling. Een aantal leerlingen wil liever geen fouten maken en sputtert tegen bij de uitdagende materialen. Soms geven de leerlingen aan liever mee te willen doen met het reguliere programma. Het expliciet bespreken van de doelstelling van het verrijkingsmateriaal helpt in veel gevallen.

Compacten & verrijken op De Kriekenhof

Bij het invullen van stap 4 van de Sidi-3, maakt de Intern begeleider een overzicht van het functioneringsniveau van de leerling. Daaruit komt een advies voor het leerstofaanbod. De intern begeleider bespreekt dit met de leerkracht. De leerkracht bespreekt het advies met de ouder(s). De leerkracht bespreekt en overlegt met de leerling welke leerstof nodig is en waarmee de leerling gaat werken. We werken op de Kriekenhof met convergent compacten, waarbij we overbodige herhalings- en oefenstof overslaan. Op deze manier komt er meer tijd vrij om te werken aan verrijkingstaken. Ook werken we op een aantal momenten met divergent compacten, door vooraf toetsen af te nemen en het lesprogramma op de individuele leerling af te stemmen. De leerkracht overlegt het afstemmen van het onderwijs met de intern begeleider en zonodig met de plusklasleerkracht. Bij het afstemmen van het leerstofaanbod wordt gebruik gemaakt van onderstaand schema. Als de aanpak afwijkt van onderstaand schema, wordt dit genoteerd in de onderwijsbehoeften van de leerling. Naast het compacten en verrijken wordt besproken of deelname aan de plusklas voor de leerling nodig is.

Bij het compacten en verrijken zijn de volgende zaken van belang:

- De kinderen hebben ook uitleg nodig. Plan momenten van uitleg in. Bijv.
 - * Laat de kinderen van te voren kijken waar ze uitleg bij nodig hebben. Dan kun je, als leerkracht, een moment inplannen wanneer je uitlegt. (Idee: geef de weektaak al op vrijdag aan de leerlingen.)
 - * Rooster elke dag 15 min. in voor uitleg aan de plusleerlingen.
- Stel eisen aan het kind over wat de leerling af moet hebben.
- Overleg regelmatig over het werk van het kind.

In bijlage 4 is een uitgewerkte weektaak te bekijken. Deze geven we aan plusleerlingen, zodat per week duidelijk is waar ze wel/ niet aan werken.

Compacten & verrijken per vakgebied - groep 1-2	
Rekenen	Schatkist: verdiepingsvragen. Leerrijke omgeving Levelspellen Werklessen aanpassen aan plusleerlingen, mbv. laatjessysteem. Denksleutels inzetten.
Taal	Schatkist: verdiepingsvragen.

	Leerrijke omgeving Levels spellen Werklessen aanpassen aan plusleerlingen, mbv. laatjessysteem. Denksleutels inzetten.
--	---

Compacten & verrijken per vakgebied - groep 3-8

Rekenen	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p><u>Les:</u> Van de les maken de kinderen de instap oefening, tenzij we denken dat het beter is voor deze leerlingen om de gehele les te maken ivm een moeilijk nieuw ond.</p> <p><u>Uitleg:</u> Meedoen als er nieuwe leerstof wordt aangeboden.</p> <p><u>Basistaak:</u> maken</p> <p><u>Eigen taak:</u> De leerlingen werken maximaal 15 minuten aan de eigen taak.</p> <p><u>Plustaak:</u> maken</p> <p><u>Verdiepingsopdracht:</u> Kien: 1 uur per week</p>	<p><i>2e lijn compacten (divergent)</i></p> <p><u>Schaduwtoets:</u> voorafgaand aan de lessen. A.d.v. deze lessen bekijken we welke kinderen met welke lessen meedoen of met verrijkingsmateriaal (vb. KIEN) gaan werken.</p> <p><u>Uitleg:</u> Meedoen als er nieuwe leerstof wordt aangeboden.</p> <p><u>Basistaak:</u> maken (dit hangt af van de uitkomst van de toets)</p> <p><u>Eigen taak:</u> per keer bekijken wat nodig is. De leerlingen werken maximaal 15 minuten aan de eigen taak.</p> <p><u>Verdiepingsopdracht:</u> Rekeningcijfers: 2 uur per week</p>
Spelling	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p><u>Uitleg:</u> De leerlingen doen mee met de uitleg van de les als er nieuwe leerstof wordt aangeboden.</p> <p><u>Kopieerboek:</u> Deze maken ze niet.</p> <p><u>Werkboek:</u> Deze maken de kinderen wel Herhalingsopdrachten maken ze niet: Les 3, 6,8,9</p> <p><u>Dictee:</u> De leerlingen doen mee</p> <p><u>Verdiepingsopdrachten:</u> De kinderen werken aan de volgende opdrachten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Plustaak kopieerboek ** en *** ● De kinderen kiezen verschillende woorden van de spellingskaart en schrijven hiermee zinnen in hun schrift. We werken op deze manier 	<p><i>2e lijn compacten (convergent)</i></p> <p><u>Uitleg:</u> De leerlingen doen mee met de uitleg van de les als er nieuwe leerstof wordt aangeboden.</p> <p><u>Kopieerboek:</u> Deze maken ze niet.</p> <p><u>Werkboek:</u> Deze maken de kinderen verkort (dus een aantal vragen, tenzij ze uitvallen op een bepaalde spellingsregel) Herhalingsopdrachten maken ze niet: Les 3, 6,8,9</p> <p><u>Dictee:</u> De leerlingen doen mee</p> <p><u>Verdiepingsopdrachten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Taaleigenwijs ● Denken over Taal ● Executieve functie opdracht op de computer. Deze kun je koppelen aan je topondernemers thema. Let hierbij

	<p>aan spelling, maar koppelen dit ook aan de taallessen. (Zinnen schrijven met hoofdletters, komma's, punten etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Via de software kun je ook extra verwerkingsmateriaal vinden: werkuur→ mix taken. <p>In bijlage 6 is een overzicht te zien van richtlijnen van Zwijssen voor het compacten van Spelling (eerste en tweede lijn).</p>	<p>wel op de taal/spelling, zodat je dit mooi aan elkaar kunt koppelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kinderen kiezen verschillende woorden van de spellingskaart en schrijven hiermee zinnen in hun schrift. We werken op deze manier aan spelling, maar koppelen dit ook aan de taallessen. (Zinnen schrijven met hoofdletters, komma's, punten etc.) (+ les voorbereiden en geven) <p>In bijlage 6 is een overzicht te zien van richtlijnen van Zwijssen voor het compacten van Spelling (eerste en tweede lijn).</p>
Taal	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p><u>- Woordenschat:</u> De leerlingen maken alleen de opdrachten uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek. Ze lezen zelf de uitleg en woorden.</p> <p>Je werkt op deze manier bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1e les van woordenschat van het blok • 3e les van woordenschat van het blok <p>2e les hoeven de leerlingen niet te maken</p> <p><u>- Spreken/ luisteren:</u> De leerlingen maken alleen de opdrachten uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek. Samenwerkopdrachten doen ze wel. Ze lezen zelf de uitleg</p> <p>Je werkt op deze manier bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1e les van spreken/luisteren • 2e les van spreken/luisteren <p>3e les hoeven ze niet te maken</p> <p><u>- Taalbeschouwing:</u> Les 3, 7 en 11: grammatica en zinsontleding. De leerlingen maken alleen de opdrachten uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek</p> <p><u>- Schrijven:</u> De leerlingen maken alleen de opdrachten uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek</p> <p>Je werkt op deze manier bij:</p>	<p><i>2e lijn compacten (convergent)</i></p> <p><u>- Woordenschat:</u> De leerlingen maken alleen de plusopdracht uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek. Ze lezen zelf de uitleg en woorden.</p> <p>Je werkt op deze manier bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1e les van woordenschat van het blok • 3e les van woordenschat van het blok <p>2e les hoeven de leerlingen niet te maken</p> <p><u>- Spreken/ luisteren:</u> De leerlingen maken alleen de plusopdracht uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek. Samenwerkopdrachten doen ze wel. Ze lezen zelf de uitleg</p> <p>Je werkt op deze manier bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1e les van spreken/luisteren • 2e les van spreken/luisteren <p>3e les hoeven ze niet te maken</p> <p><u>- Taalbeschouwing:</u> Les 3, 7 en 11: grammatica en zinsontleding. De leerlingen maken alleen de plusopdrachten uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek</p> <p><u>- Schrijven:</u> De leerlingen maken alleen de plusopdracht uit het taalboek in hun taalschrift. Zij maken niet de opdrachten uit het werkboek</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • 1e les van spreken/luisteren • 2e les van spreken/luisteren <p>3e les hoeven ze niet te maken</p> <p><u>Verdiepingsopdrachten (Taalbeschouwing):</u> - Plustaak taal: Plustaak kopieerboek (deze staan of in je klas of bij Lianne in het kantoor) De ** en *** opdrachten - Taalmaker</p> <p>In bijlage 7 is een overzicht te zien van richtlijnen van Zwijsen voor het compacten van Taal (eerste en tweede lijn).</p>	<p>Je werkt op deze manier bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1e les van spreken/luisteren • 2e les van spreken/luisteren <p>3e les hoeven ze niet te maken</p> <p><u>Verdiepingsopdrachten (Taalbeschouwing):</u> - Taaleigenwijs - Denken over Taal</p> <p>In bijlage 7 is een overzicht te zien van richtlijnen van Zwijsen voor het compacten van Taal (eerste en tweede lijn).</p>
Begrijpend lezen	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>Hoger niveau tekst aanbieden vb. B, C</p>	<p><i>2e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>- Hoger niveau tekst aanbieden vb. B, C</p> <p>- Villa Alfabeth</p>
Technisch lezen	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>Groep 3 (Veilig Leren Lezen): -Per kind bekijken wat het moet maken uit de ZON-versie. -Humpie-dumpie -Feestneus</p> <p>Groep 4-8 - Estafetteloper - Zelf gekozen boek lezen. - Toneellezen</p>	<p><i>2e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>Groep 4-8 - Zelf gekozen boek lezen. - Toneellezen</p>
Wereldoriëntatie	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>Er gaat middels de methode TopOntdekkers gewerkt worden aan thema's. Ieder kind kan dan (vrijblijvend) zijn eigen inbreng hebben.</p> <p>- Zet in op verschillende opdrachten, door middel van gerichte HOTS-vragen. - Werkstuk: Zie executieve functies</p>	<p><i>2e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>Er gaat middels de methode TopOntdekkers gewerkt worden aan thema's. Ieder kind kan dan (vrijblijvend) zijn eigen inbreng hebben.</p> <p>- Zet in op verschillende opdrachten, door middel van gerichte HOTS-vragen. - Werkstuk: Zie executieve functies</p>
Executieve functies	<p><i>1e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>- We vullen voor de plusleerlingen de volgende lijst in: 'Vragenlijst over executieve functies bij kinderen', om te kijken waar de ontwikkelpunten liggen. Zie bijlage 1.</p>	<p><i>2e lijn compacten (convergent)</i></p> <p>- We vullen voor de plusleerlingen de volgende lijst in: 'Vragenlijst over executieve functies bij kinderen', om te kijken waar de ontwikkelpunten liggen. Zie bijlage 1.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - De plusleerlingen vullen de ontwikkelcirkel in. Zie bijlage 2. - Vervolgens vullen de kinderen (na of in gesprek met de leerkracht (waarbij de leerkracht ook zicht heeft op zijn/haar vragenlijst over executieve functies) het volgende blad in: 'Wie is mijn totemfiguur?' Zie bijlage 3. - Aan de hand van de persoonlijke ontwikkelpunten stellen we een werkstuk met hogere denkopdracht op, waarbij ze werken aan hun eigen vaardigheden. Dit kun je goed koppelen aan het thema van topontdekkers. Op deze manier is het niet een losse opdracht, maar koppel je het aan een thema. - Spellen uit de Levelwerk kast (+registratieblad, zie bijlage 8) 	<ul style="list-style-type: none"> - De plusleerlingen vullen de ontwikkelcirkel in. Zie bijlage 2. - Vervolgens vullen de kinderen (na of in gesprek met de leerkracht (waarbij de leerkracht ook zicht heeft op zijn/haar vragenlijst over executieve functies) het volgende blad in: 'Wie is mijn totemfiguur?' Zie bijlage 3. - Aan de hand van de persoonlijke ontwikkelpunten stellen we een werkstuk met hogere denkopdracht op, waarbij ze werken aan hun eigen vaardigheden. Dit kun je goed koppelen aan het thema van topontdekkers. Op deze manier is het niet een losse opdracht, maar koppel je het aan een thema. - Spellen uit de Levelwerk kast (+registratieblad, zie bijlage 8)
--	--	--

Hoofdstuk 4: Plusklas

Aanmelding

Ieder (begaafd) kind moet de uitdaging kunnen krijgen waar hij/ zij om vraagt, of wat hij nodig heeft. Wanneer het de leerkracht lukt om de leerling binnen de groep *die* uitdaging te bieden, is er geen noodzaak om een kind deel te laten nemen aan de plusklas, behalve als deze leerling behoefte heeft om zijn ontwikkelingsgelijken te ontmoeten. Lukt het de leerkracht, om welke reden dan ook, niet om aan de behoefte van deze leerling tegemoet te komen, dan is het goed om hem deel te laten nemen aan de plusklas.

In de eerste twee schoolweken vullen alle leerkrachten de SIDI-3 in. Na het invullen van de SIDI-3 bespreekt de leerkracht de ingevulde lijst met de intern begeleider. Bij dit gesprek wordt besproken of er leerlingen geselecteerd moeten worden voor de plusklas. Bij de selectie van de leerlingen wordt gekeken naar de ingevulde Sidi-3, observaties in de klas, de groepsoverdracht en de CITO/ toetsgegevens. De intern begeleider bespreekt de selectie met de leerkracht van de plusklas. Elk schooljaar wordt opnieuw bekeken welke leerlingen in dat schooljaar deelnemen aan de plusklas. Indien nodig kunnen leerlingen ook na de voorjaarsvakantie instromen. Dit gaat altijd in overleg met de intern begeleider en plusklasleerkracht. Nadat de leerlingen aangemeld zijn, vult de leerkracht de lijst Executieve functies in, zodat de plusleerkracht hier haar onderwijs op kan afstemmen.

Aanpak

De plusklasleerkracht werkt met persoonlijke leerdoelen van het kind. Het persoonlijk leerdoel, t.a.v. de executieve functies wordt door het kind samen met leerkracht opgesteld en doorgegeven aan de plusklasleerkracht. Dit wordt 2x per jaar gedaan: September en Januari. De leerling maakt hierbij gebruik van het blad: Waar wil ik graag in groeien? (zie bijlage 5). De plusklasleerkracht werkt dit doel en de aanpak samen met de leerling uit op een doelenblad. Aan het einde van het halve jaar evalueert de plusklasleerkracht met de leerling het doel. Dit doelenblad is verwerkt in het Groeidocument (zie bijlage 9). In het logboek beschrijven de kinderen dan wat ze die ochtend gedaan hebben, hoe dat gegaan is, hoe ze een eventueel probleem hebben opgelost, welke hulp ze de volgende keer nodig hebben, op welke manier ze aan hun leerdoel gewerkt hebben en hoe we dat kunnen merken enz. enz. Het logboek nemen ze mee naar de klas zodat de leerkracht kan lezen waar die leerling die ochtend aan gewerkt heeft. [Deze leerdoelen en het groeiblاد wordt ter info als aanvulling op het rapport 2x per jaar meegegeven. \(voorbeeld zie bijlage 9\)](#) De leerkracht maakt twee keer per week ongeveer een half uur vrij om verder te gaan met de opdracht waar hij/zij in de plusklas mee begonnen is en waar dus al instructie opgegeven is. Van de leerkracht wordt hierbij verwacht dat de leerkracht begeleiding geeft (mocht dat nodig zijn) en dat de leerkracht erop toeziet dat de leerling, iedere keer als hij/zij aan de opdracht gewerkt heeft, zijn/haar logboek bijhoudt. Zodoende kan er een doorgaande lijn gecreëerd worden. Om de doorgaande lijn tussen de plusklas en de groep nog beter te kunnen waarborgen wordt er vanaf schooljaar 2020/2021 bij de plusklas gewerkt met de thema's uit de methode Topondernemers. De thema's worden voorbereid door de leerkrachten, in samenwerking met de plusleerkracht.

Planning :

- Inloop waarbij diverse materialen klaarliggen waarmee de kinderen even aan de slag kunnen gaan, zodat de plusleerkracht met alle kinderen even een kort praatje kan hebben. (~15 min)
- Korte denkopdrachten, (filosofisch) gesprek e.d. (~30 min)
- Werken aan een individuele of groepsopdracht waarbij het persoonlijk leerdoel van de kinderen centraal staat. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met met open opdrachten die het creatief, analytisch en praktisch denken bevorderen (die opdrachten kunnen in het verlengde van de reguliere lesstof liggen, maar kunnen ook het onderwijsaanbod overstijgen.) (~60 min)
- Evalueren en invullen logboek* (~15 min)

Ouders (en c.c. naar de leerkracht) worden periodiek op de hoogte gebracht door middel van een mail van de plusklasleerkracht. Ook is de plusklasleerkracht, indien nodig of gewenst, aanwezig tijdens de gespreksavond. Ook kunnen ouders zich voorafgaand aan de gespreksavonden in de februari/ maart, aanmelden voor een

gesprek met plusleerkracht. Mochten er meer gesprekken nodig zijn, dan wordt dit door de plusklasleerkracht en de ouder besproken en geregeld.

De intern begeleider heeft minimaal 2x per jaar een overleg met de plusklasleerkracht over de begeleiding van de leerlingen en het verloop en de afstemming van de plusklas. Leerkrachten en plusklasleerkracht hebben 2x per jaar een overleg over de leerdoelen van de leerling, nadat de leerdoelen van de leerling besproken zijn met de plusklasleerkracht.

Hoofdstuk 5: Kangoeroeklas

CSG De Waard kent naast het werk en de mogelijkheden op haar scholen ook een bovenschoolse begaafdengroep: De Kangoeroeklas. In de kangoeroeklas komen kinderen bij elkaar van verschillende scholen. Meestal zijn het de kinderen die sneller leren of verder zijn met hun 'gewone werk', maar dat hoeft niet altijd. Er zijn ook hele slimme kinderen die niet in de kangoeroegroep zitten of omgekeerd. In principe organiseert elke school passend werk voor al haar leerlingen, echter soms is er behoefte aan iets wat niet 1-2-3 te regelen is in een standaard schoolsetting.

De nadruk bij de Kangoeroeklas ligt altijd op kindgericht/ervaringsgericht werken en niet op het verwachtingspatroon van ouders, maatschappij of leerkrachten. Er wordt met name gewerkt aan het welzijn van de kinderen. Het kan zijn dat de kinderen bij de kangoeroeklas anders denken, handelen, leren en beleven. Hoe moet/kun je bijvoorbeeld omgaan met je (meer- of) hoogbegaafdheid? Waar ga je tegenaan lopen en hoe kun je dat voor zijn?

De kinderen leren veel niet-meetbare dingen. Soms zijn de zaken die ze leren niet eens direct zichtbaar, daarom wordt er veel met de kinderen geëvalueerd door middel van gesprekken waarin ze ontdekken en leren aangeven waar leer- en verbeterpunten zitten. De kinderen zoeken naar oorzaken en formuleren nieuwe doelstellingen. Kinderen leren eigen verantwoordelijkheid te nemen en leren nieuwe eigen uitdagingen te maken. Doelen moeten ook haalbaar zijn, het stellen van goede doelen is helemaal niet zo gemakkelijk als het lijkt!

De kinderen leren andere oplossingsstrategieën te gebruiken. Dat kan bijvoorbeeld door het samen aanpakken van opdrachten. Het luisteren naar elkaars oplossingen of aanpak kan belangrijk zijn voor de kinderen in de kangoeroegroep. Soms is er meer mogelijk dan alleen wat het kind zelf bedacht en kan een combinatie van oplossingen nog weer veel interessanter zijn. Er mag ook veel mis gaan. Soms leren de kinderen onder begeleiding dat iets niet lukt en dat is niet altijd makkelijk.

Een ander belangrijk hoofddoel van de Kangoeroeklas is het ontmoeten van kinderen die tegen dezelfde 'problemen' aanlopen of hetzelfde denken. Dit is mogelijk omdat er kinderen van verschillende scholen bij elkaar komen. Door alle gesprekken leren de kinderen heel veel over zichzelf en hun leerproces.

Hoofdstuk 6: Vervroegde doorstroming/ versnellen

Vervroegd doorstromen vraagt om een zorgvuldige afweging. Als onderwijsaanpassingen, zoals genoemd in voorgaande hoofdstukken, niet voldoende zijn voor een optimale groei van de leerlingen, zullen we overwegen of versnellen de leerling hulp kan bieden. Hierbij zijn twee mogelijkheden:

Versnellen binnen een vak: leerstofversnelling

Als school vinden wij het belangrijk dat er zo veel mogelijk compact en verrijkt wordt, i.p.v. dat de leerling versnelt in de leerstof. Mocht dit niet voldoende zijn, dan kan de leerling na het maken van een aantal toetsen en overleg met ouders, intern-begeleider, leerkracht en leerling versnellen in de leerstof.

Om te versnellen in leerstof zijn de volgende punten van belang:

- Resultaten van CITO-toetsen zijn minimaal +10 DLE.
- Resultaten van Methodetoetsen zijn hoog.
- De leerling is doorgetoetst met CITO-toetsen.
- De leerling werkt al met compacten/ verrijken
- (Negatief of verminderd welbevinden).

Op basis van deze gegevens gaan we als volgt te werk:

- Overleg leerkracht, ouders, leerling
- Doortoetsen van methodetoetsen. Na elke toets gaan we aan de slag met de hiaten.
- N.a.v. het doortoetsen en de methodetoetsen en evt. hiaten, bepalen we met elkaar (leerkracht, ib, ouders) met welke niveau de leerling gaat werken.
- Het plan van aanpak wordt beschreven in Parnassys.
- Naast het werken met de eigen leerlijn is compacten en verrijken van belang.

Versnellen naar een volgende groep: leerjaarversnelling

Bij het versnellen naar een volgende groep spelen de volgende factoren een belangrijk rol:

- De didactische noodzaak.
- De capaciteiten van de leerling.
- Het sociaal functioneren van de leerling.
- Het zelfbeeld. Hoogbegaafden hebben meer kans om een scheef zelfbeeld te ontwikkelen.
- Werk- en leerstrategieën.
- Leer- en/of persoonlijkheidsstoornis.
- Grenzen van de school.
- Mogelijkheden om de leerling en de leerkracht te begeleiden.
- Pedagogisch klimaat van de ontvangende groep.
- De visie van alle betrokkenen: leerling, ouders, leerkracht en intern begeleider.

Kerpel, A. (2014). Beleid rond hoogbegaafdheid. Geraadpleegd op 22-11-2018, van <https://wij-leren.nl/beleid-hoogbegaafdheid.php>

Om te versnellen in leerjaar zijn de volgende punten van belang:

- Resultaten van CITO-toetsen van meerdere vakgebieden zijn minimaal +10 DLE.
- Resultaten van Methodetoetsen van meerdere vakgebieden zijn hoog.
- De leerling is op meerdere vakgebieden doorgetoetst met CITO-toetsen.
- De leerling werkt al met compacten/ verrijken
- Negatief of verminderd welbevinden.

Op basis van deze gegevens gaan we als volgt te werk:

- Overleg leerkracht, ouders, leerling
- Invullen VersnellingWenselijkheidsLijst (*Hoogeveen, L., Hell, J. & Verhoeven, L., 2015*)

Bij het versnellen in leerjaar of naar de volgende groep maken we gebruik van de VersnellingWenselijkheidsLijst, waarbij gebruikt wordt gemaakt van gestandaardiseerde testen, ervaringen, observaties van ouders en leerkrachten. Het formulier wordt gebruikt in overleg met de leerling, ouders, leerkrachten, intern-begeleider en plusklasleerkracht. Het invullen van het formulier en de diverse gesprekken resulteert in een advies, een plan van aanpak en tijdspad. Dit advies, plan van aanpak en tijdspad wordt besproken met de directeur, waarna zij akkoord gaat of niet. Vervolgens worden alle betrokken op de hoogte gebracht.

- Doortoetsen van methodetoetsen. Na elke toets gaan we aan de slag met de hiaten.
- N.a.v. het doortoetsen en de methodetoetsen en evt. hiaten, bepalen we met elkaar (leerkracht, ib, ouders) met welke niveau de leerling gaat werken.
- Het plan van aanpak wordt beschreven in Parnassys.
- Naast het werken met de eigen leerlijn is compacten en verrijken van belang.

Zie Bijlage 10 (Begrijpend lezen - versnellen)

Hoofdstuk 7: Bijzondere leerlingenzorg

Onderpresteren

Onderpresteerders hebben meestal op veel fronten tegelijk hulp nodig, terwijl de leerkracht maar één ding tegelijk kan. Bij het begeleiden van onderpresteerders is het daarom belangrijk om te starten met het gebied wat relatief snel en gemakkelijk resultaat oplevert. Doorgaans levert het verbeteren van werk- en leerstrategieën het meeste rendement. Omdat de leerstof te makkelijk was, hebben de onderpresteerders vaak geen echte strategie ontwikkelt die ze bij moeilijke taken kunnen inzetten. Meestal maakten ze de opdracht met hun eigen kennis en ervaring, niet door een goede taakaanpak. Doordat deze strategieën vooruitgaan, gaat de leerling beter presteren op onderdelen die hij eerst lastig vond. Dit heeft een positieve uitwerking op zijn competentiebeleving.

Bij onderpresteerders is het belangrijk dat ze eigenaar van het probleem worden, alleen dan zal de begeleiding effect hebben. Bij de begeleiding zijn naast de leerling en de leerkracht ook de intern begeleider en de ouders betrokken. Kerpel, A. (2014). *Beleid rond hoogbegaafdheid. Geraadpleegd op 22-11-2018, van <https://wij-leren.nl/beleid-hoogbegaafdheid.php>*

Als we we het idee krijgen dat leerlingen onderpresteren, of als ouders dit aangeven, ondernemen we *stap 6b Onderpresteren* van het SIDI-3 protocol (blz. 68,69).

Uitzonderingen

Er zijn situaties waarbij de aanpak, zoals genoemd in ons beleid, niet werkend of passend is. De aanpak zoals genoemd in ons beleid betreft een aantal uitzonderingen:

- Leerlingen met een disharmonische ontwikkeling
- Problemen in de sociaal emotionele ontwikkeling
- Begaafde kinderen met een leerstoornis vb. dyslexie/ dyscalculie
- Begaafde kinderen met een gedragsstoornis

Een beschrijving van deze uitzonderingen is te vinden in het Sidi-3 protocol, blz. 79-83.

Bronnenlijst

Hoogeveen, L., Hell, J. van, Verhoeven, L. (2015). *De VersnellingsWenselijkheidsLijst*. Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek Katholieke Universiteit: Nijmegen.

Kerpel, A. (2014). *Beleid rond hoogbegaafdheid*. Geraadpleegd op 10-07-2018, van <https://wij-leren.nl/beleid-hoogbegaafdheid.php>

Kuipers, J., de Bruin-de Boer, A. (2016). *Protocol voor signalering en diagnosticering van intelligente en (hoog)begaafde kinderen in het primair onderwijs*. Eduforce: Drachten.

Bijlagen

Bijlage 1: Vragenlijst over Executieve functies bij kinderen

Vragenlijst over executieve functies bij kinderen van zes tot acht jaar

(Uit: Dawson, P en Guare, R. (2013) *Slim maar...* Amsterdam, Hogrefe Uitgevers)

Lees elk item en beoordeel hoe goed het jouw kind beschrijft. Tel vervolgens de drie scores van elk onderdeel bij elkaar op. Zoek de drie hoogste en de drie laagste scores.

Volledig mee eens	5
Mee eens	4
Neutraal	3
Niet mee eens	2
Totaal niet mee eens	1

	Score
1. Kan zich aan eenvoudige schoolregels houden	
2. Kan vlak bij een kind zijn zonder behoefte aan lichamelijk contact	
3. Kan wachten tot een ouder klaar is met telefoneren om hem haar iets te vertellen (heeft misschien één waarschuwing nodig)	
Totaal score	

	Score
4. Kan een opdracht bestaande uit twee of drie stappen uitvoeren	
5. Onthoudt instructies die een paar minuten eerder zijn gegeven	
6. Kan twee stappen van een activiteit navolgen, na één aansporing	
Totaal score	

	Score
7. Kan tegen kritiek van een volwassene	
8. Kan 'oneerlijkheid' verdragen zonder daar al te opgewonden over te raken	
9. Kan in nieuwe situaties zijn of haar gedrag snel aanpassen (bijvoorbeeld rustig worden na de pauze)	
Totaal score	

	Score
10. Kan twintig tot dertig minuten achtereen aan huiswerkopdrachten werken	
11. Kan een huishoudelijke klus uitvoeren die vijftien tot twintig minuten in beslag neemt	
12. Kan een gewone maaltijd helemaal uitzitten	
Totaal score	

	Score
13. Kan eenvoudige activiteiten bestaande uit één tot twee stappen onthouden en uitvoeren (bijvoorbeeld na het ontbijt tanden poetsen en haren kammen)	
14. Kan in de klas meteen aan een opdracht beginnen nadat de leraar dat heeft opgedragen	
15. Begint op de afgesproken tijd met het huiswerk (na één aansporing)	
Totaal score	

	Score
16. Kan zelf een project bestaande uit twee of drie stappen uitvoeren (handenarbeid, bouwwerk)	
17. Weet hoe geld verdiend of gespaard kan worden voor een goedkoop stuk speelgoed	
18. Kan met ondersteuning een huiswerkopdracht bestaande uit twee tot drie stappen uitvoeren (bijvoorbeeld een boekverslag)	
Totaal score	

	Score
19. Ruimt jas, muts, das en handschoenen, en sportmateriaal op de juiste plaats op (heeft misschien een herinnering nodig)	
20. Heeft voor eigen spullen aparte plekken in zijn of haar slaapkamer	
21. Raakt toestemmingsbriefjes en mededelingen van school niet kwijt	
Totaal score	

	Score
22. Kan een korte taak binnen door volwassenen bepaalde tijd afmaken	
23. Kan voldoende tijd uittrekken om een taak voor een deadline te voltooien (heeft daarbij misschien steun nodig)	
24. Kan een ochtendactiviteit binnen de daarvoor gestelde tijd afhandelen (heeft misschien oefening nodig)	
Totaal score	

	Score
25. Maakt een uitdagende taak af om een gewenst doel te bereiken (bijvoorbeeld een ingewikkelde lego-constructie bouwen)	
26. Gaat later verder met een taak als hij/zij wordt gestoord	
27. Werkt gedurende enkele uren of enkele dagen aan een favoriet project	
Totaal score	

	Score
28. Kan goed met anderen spelen (hoeft niet altijd de baas te zijn, kan met anderen delen, enz.)	
29. Kan ertegen als de leraar ingrijpt als hij of zij zich niet aan de instructies houdt	
30. Past zich gemakkelijk aan onvoorziene situaties aan (b.v. een inval kracht)	
Totaal score	

	Score
31. Kan zijn of haar gedrag aanpassen als reactie op feedback van een ouder of leraar	
32. Kan afwachten om te zien wat er met anderen gebeurt en zijn of haar gedrag daarop aanpassen	
33. Kan meer dan één oplossing voor een probleem verwoorden en de beste keuze maken	
Totaal score	

BEOORDELING

Items	Executieve functies	items	Executieve functies
1 - 3	Respons-inhibitie	4 - 6	Werkgeheugen
7 - 9	Emotieregulatie	10 - 12	Volgehouden aandacht
13 - 15	Taakinitiatie	16 - 18	Planning/prioritering
19 - 21	Organisatie	22 - 24	Timemanagement
25 - 27	Doelgericht gedrag	28 - 30	Flexibiliteit
31 - 33	Metacognitie		

Sterk ontwikkelde executieve functies (hoogste scores):

Zwak ontwikkelde executieve functies (laagste scores)

Vragenlijst over executieve functies bij kinderen van negen tot elf jaar

(Uit: Dawson, P en Guare, R. (2013) *Slim maar....* Amsterdam, Hogrefe Uitgevers)

Lees elk item en beoordeel hoe goed het jouw kind beschrijft. Tel vervolgens de drie scores van elk onderdeel bij elkaar op. Zoek de drie hoogste en de drie laagste scores.

Volledig mee eens	5
Mee eens	4
Neutraal	3
Niet mee eens	2
Totaal niet mee eens	1

	Score
1. Kan zonder te vechten een conflict met een leeftijdgenoot afhandelen (krijgt misschien een driftbui)	
2. Houdt zich in afwezigheid van een volwassene aan huis- en schoolregels	
3. Wordt snel rustig na een gebeurtenis met een grote emotionele lading na aanspraak van een volwassene	
Totaal score	

	Score
4. Onthoudt dat hij of zij na schooltijd een huishoudelijke klus met verrichten, zonder daaraan herinnerd te hoeven worden	
5. Neemt boeken, werkstukken en opdrachten mee naar school en naar huis	
6. Houdt dagelijks veranderende planning in de gaten (b.v. andere activiteiten na schooltijd)	
Totaal score	

	Score
7. Vertoont geen overdreven reactie na het verlies van een spelletje of als hij of zij geen prijs wint	
8. Accepteert het als hij of zij niet krijgt wat hij of zij wil bij een groepsactiviteit	
9. Kan zich beheersen als hij of zij geplaagd wordt	
Totaal score	

	Score
10. Kan dertig tot zestig minuten achtereen aan huiswerkopdrachten werken	
11. Kan een huishoudelijke klus afmaken die dertig tot zestig minuten duurt (heeft misschien een pauze nodig)	
12. Kan zestig tot negentig minuten lang meedoen aan een sporttraining, een kerkdienst, enz..	
Totaal score	

	Score
13. Kan een eerder geoefende activiteit bestaande uit drie tot vier stappen afmaken	
14. Kan in de klas drie tot vier opdrachten achter elkaar afmaken	
15. Kan de van tevoren vastgestelde huiswerkplanning volgen (moet er misschien aan herinnerd worden om te beginnen)	
Totaal score	

	Score
16. Kan plannen maken om iets speciaals met een vriend(in) te gaan doen (bijvoorbeeld naar de bioscoop gaan)	
17. Weet hoe geld verdiend of gespaard kan worden voor een duurdere aankoop	
18. Kan een langetermijnproject voor school maken, waarvoor verschillende stappen door iemand anders zijn vastgesteld	
Totaal score	

	Score
19. Kan eigendommen op de juiste plek in de slaapkamer of andere plaatsen in huis opbergen	
20. Neemt speelgoed aan het eind van de dag mee naar binnen (heeft misschien een herinnering nodig)	
21. Houdt huiswerk materiaal en opdrachten in de gaten	
Totaal score	

	Score
22. Kan binnen gestelde tijdslimieten zonder hulp dagelijkse activiteiten afmaken	
23. Kan huiswerkplanning aanpassen om andere activiteiten mogelijk te maken (bijvoorbeeld vroeg beginnen als er 's avonds een sprotraining is)	
24. Kan op tijd met langetermijnprojecten beginnen zodat er geen tijdsdruk ontstaat (heeft daar misschien hulp bij nodig)	
Totaal score	

	Score
25. Kan drie tot vier weken lang zakgeld opsparen om iets moois te kopen.	
26. Kan zich aan een oefenschema houden om ergens beter in te worden (sport, muziekinstrument. Heeft misschien wel een herinnering nodig)	
27. Kan maanden achtereen met dezelfde hobby bezig zijn	
Totaal score	

	Score
28. Blijft nergens 'in hangen' (dat wil zeggen teleurstellingen e.d.)	
29. Kan het over een andere boeg gooien als plannen aangepast moeten worden als gevolg van onvoorziene omstandigheden	
30. Kan opdrachten met een open einde maken (waarbij misschien hulp nodig is)	
Totaal score	

	Score
31. Kan anticiperen op de uitkomst van een handeling en zo nodig aanpassingen maken (bijvoorbeeld om problemen te voorkomen)	
32. Kan verschillende oplossingen voor problemen verwoorden en uitleggen welke de beste is	
33. Heeft plezier in het oplossen van problemen bij schoolopdrachten en video-games	
Totaal score	

BEOORDELING

Items	Executieve functies	interns	Executieve functies
1 - 3	Respons-inhibitie	4 - 6	Werkgeheugen
7 - 9	Emotieregulatie	10 - 12	Volgehouden aandacht
13 - 15	Taakinitiatie	16 - 18	Planning/prioritering
19 - 21	Organisatie	22 - 24	Timemanagement
25 - 27	Doelgericht gedrag	28 - 30	Flexibiliteit
31 - 33	Metacognitie		

Sterk ontwikkelde executieve functies (hoogste scores):

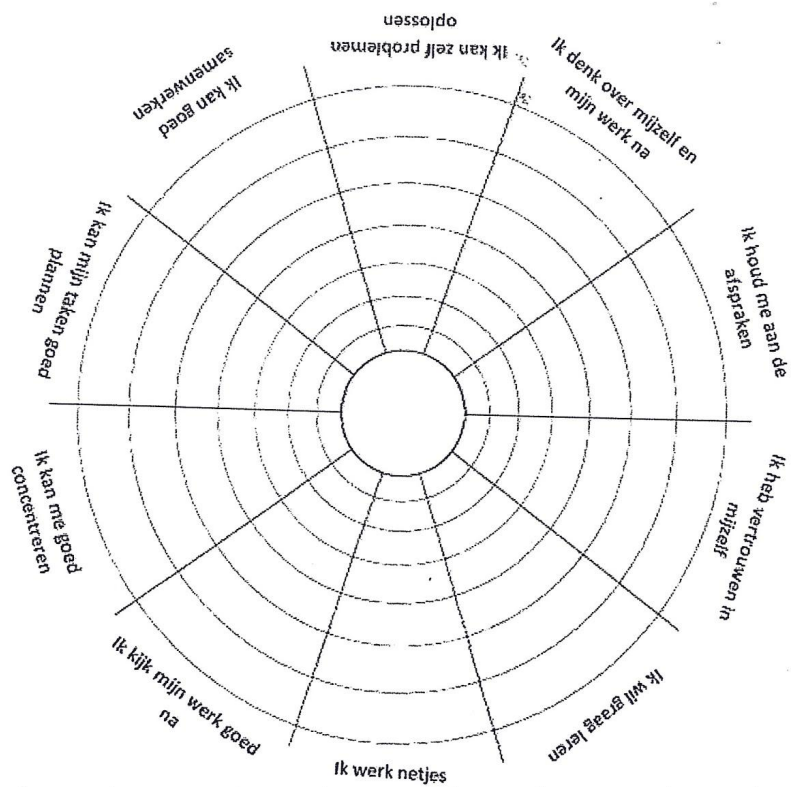
Zwak ontwikkelde executieve functies (laagste scores):

Bijlage 2: Mijn ontwikkelcirkel

Mijn ontwikkelcirkel

Deze opdracht gebruik je om na te denken over welke kwaliteiten je hebt. Je schat in hoe vaardig je bent op verschillende gebieden. Het overzicht kan je helpen om te bepalen welke vaardigheden je wilt oefenen of juist om te zien welke vaardigheden je goed kunt inzetten.

Schrijf eerst in het midden je naam. Vul vervolgens in hoe vaardig je jezelf vindt. Per vaardigheid zie je 7 vakjes. Hoe vaardiger je jezelf inschat, hoe meer vakjes je vanuit het midden inkleurt.

Bijlage 3: Wie is mijn totemfiguur?

KIDS' SKILLS

De vaardigheid die ik wil leren:

Naam:

De naam van de vaardigheid is:

Mijn supporters zijn:

Mijn totemfiguur is:

Als ik het soms even vergeet,
mag je mij aan mijn vaardigheid helpen
herinneren door:

De voordelen van deze vaardigheid zijn:

voor mijzelf

op school

thuis

Hoe ziet het eruit als ik het kan?

Ik heb gezien dat jij het kunt!

Naam	Opmerkingen
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Bijlage 4: Weekplanning (eerste lijn)

Weektaak van:

Maandag	Les		Af?
Rekenen	Luister naar de juf wat je van de les moet maken. Daarna maak je de basistaak en werk je 10 minuten aan je eigen taak. Hierna ga je verder met de plusbladen van de methode. Deze horen bij de doelen van het blok. Hierna kun je als extra verder met rekentijgers	😊 😐 😞	
Spelling	Je werkt uit taalmaker of aan je opdracht van de executieve functies	😊 😐 😞	
Taal	Je maakt de opdrachten uit het taalboek in je taalschrift en daarna ga je verder met taalmaker. Hiervan maak je de ** en *** opdrachten.	😊 😐 😞	
Nieuwsbegrip		😊 😐 😞	
		😊 😐 😞	

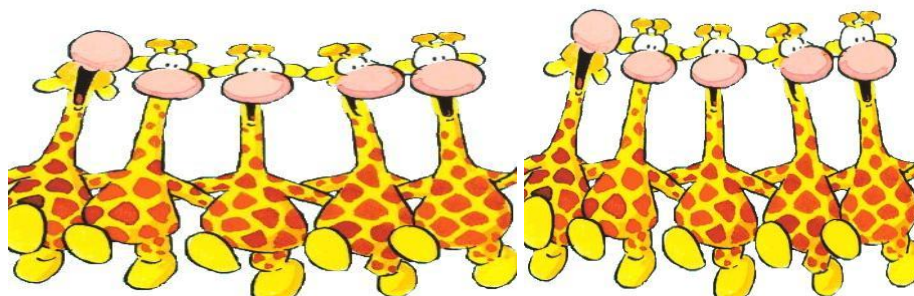
Dinsdag	Les		Af?
Spelling	Je maakt de les uit het werkboek. Deze staat op het planbord genoteerd	😊 😐 😞	
Rekenen	Je maakt de basistaak van vandaag. Heb je deze af, dan ga je verder met rekentijgers. Je maakt minimaal 1 bladzijde.	😊 😐 😞	
Taal	Je maakt de opdrachten uit het taalboek in je taalschrift en daarna ga je verder met taalmaker. Hiervan maak je de ** en *** opdrachten.	😊 😐 😞	

Woensdag	Les		Af?
Rekenen	Luister naar de juf wat je van de les moet maken. Daarna maak je de basistaak en werk je 10 minuten aan je eigen taak. Hierna ga je verder met de plusbladen van de methode. Deze horen bij de doelen van het blok. Hierna kun je als extra verder met rekentijgers	😊 😐 😞	
Spelling	Je werkt uit taalmaker of aan je opdracht van de executieve functies	😊 😐 😞	

Estafette lezen	Je maakt een bladzijde uit je werkboek van je estafette loper en gaat daarna verder met je opdracht van de executieve functies.	😊 😐 😞	
-----------------	---	-------	--

Donderdag	Les		Af?
Rekenen	Je maakt de basistaak van vandaag. Heb je deze af, dan ga je verder met rekentijgers. Je maakt minimaal 1 bladzijde.	😊 😐 😞	
Spelling	Je maakt de les uit het werkboek. Deze staat op het planbord genoteerd	😊 😐 😞	
Estafette lezen	Je maakt een bladzijde uit je werkboek van je estafette loper en gaat daarna verder met je opdracht van de executieve functies.	😊 😐 😞	
Taal	Je maakt de opdrachten uit het taalboek in je taalschrift en daarna ga je verder met taalmaker	😊 😐 😞	
		😊 😐 😞	

Vrijdag	Les		Af?
Rekenen	Luister naar de juf wat je van de les moet maken. Daarna maak je de basistaak en werk je 10 minuten aan je eigen taak. Hierna ga je verder met de plusbladen van de methode. Deze horen bij de doelen van het blok. Hierna kun je als extra verder met rekentijgers	😊 😐 😞	
		😊 😐 😞	
		😊 😐 😞	

Klaar opdrachten

	Taak		Af
Werkboekje extra uit je kastje		😊 😐 😞	
Smart Games		😊 😐 😞	
Executieve functie opdracht		😊 😐 😞	
Rekentijgers / Kien		😊 😐 😞	
Weektaak opdracht van het bord		😊 😐 😞	
Spellingoefenen.nl		😊 😐 😞	

Evaluatie:

- Welke opdrachten gingen goed?
- Welke minder goed?
- Waar heb je vragen over?
- Op welke manier heb je aan je leerdoel gewerkt?
- Wanneer ging het goed?
- Welke 3 tips?
- Welke 3 tops?
- Extra verdiepingsopdracht: [Ontwerp je eigen droomeiland](#)

Bijlage 5

Waar wil ik graag in groeien?

Hieronder vind je een tabel met vaardigheden. Lees elke omschrijving van de vaardigheid. Kruis de vaardigheden aan waarin je graag wilt groeien. We kiezen er dan telkens één uit waar jij, samen met de leerkracht(en), een periode aan gaat werken.

Respons-inhibitie: <i>nadenken voor je iets doet</i>	
	Ik kan goed op mijn beurt wachten en praat pas als ik een beurt krijg.
	Ik denk na voordat ik iets doe of zeg.

Doelgericht gedrag: <i>doelen formuleren en realiseren zonder je af te laten schrikken</i>	
	Ik bedenk binnen het thema een onderzoeksvraag en ga op zoek naar het antwoord.
	Ik stel op tijd vragen aan de juf/meester als ik iets niet begrijp.
	Ik daag mezelf uit als ik klaar ben met mijn planning.

Volgehouden aandacht: <i>aandachtig blijven ondanks afleiding</i>	
	Ik kan de aandacht goed volhouden tijdens het maken van een opdracht.
	Ik ben niet zo snel afgeleid tijdens het werken.
	Ik kan tijdens gesprekken goed mijn aandacht erbij houden.
	Ik kan mijn vraag parkeren en ga door met een andere opdracht.

Werkgeheugen: <i>informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken</i>	
	Ik sla nieuw aangeleerde strategieën goed op en gebruik ze bij het maken van de opdracht.
	Ik vergeet (bijna) nooit een afspraak of iets dat ik mee naar huis/school moet nemen.

Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen

Ik stel een (moeilijke) taak niet uit en kan er direct aan beginnen.

Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen

Ik schat de grootte van de taken goed in en weet hoeveel tijd ik voor een opdracht nodig heb.

Ik verdeel grotere taken in kleine stukjes en doe iedere dag iets.

Organisatie: informatie en materialen ordenen

	Ik ga netjes om met mijn spullen en raak (bijna) nooit iets kwijt.
	Ik ruim mijn laatje/tafel altijd netjes op.

Planning en prioritering: een plan maken en beslissen wat belangrijk is

	Ik maak een goede planning die past bij de grootte van mijn taken en de tijd die ik heb.
	Ik volg over het algemeen mijn planning goed en het lukt me vaak om hem af te krijgen.

Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren

	Ik kan zonder boos te worden zeggen als ik iets niet leuk vind.
	Ik kan goed conflicten oplossen en uitpraten.
	Ik kom op voor mijn ideeën en word niet meteen boos als het niet gaat zoals ik wil.
	Ik ben trots op mezelf als ik een taak volgens plan heb afgerond.

Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag

	Ik pas mijn planning aan als een taak even wat moeilijker is.
	Ik kan nieuwe oplossingen voor een probleem bedenken.
	Ik raak niet van slag als een les anders verloopt dan verwacht.

Metacognitie: denken over denken

	Ik controleer de opdracht die ik af heb op fouten.
	Ik kan aan het einde van een opdracht zeggen wat er goed/minder goed is gegaan, waar ik trots op ben en wat ik de volgende keer anders zou doen.

Bijlage 6: Richtlijnen compacten Spelling eerste en tweede lijn

Taal in beeld 2 – Zwijsen (groep 4-8)

Jaar van uitgave: 2013

Richtlijnen compacting spelling eerste leerlijn

Basisprogramma	
• wat ga je leren?	meedoen (interactieve gedeelte)
• op verkenning	zelfstandig ¹
• uitleg	lezen en uitlegkaarten lezen ²
• aan de slag	helft oefenstof ³
• terugkijken	zelfstandig
signaaldictee ⁴	niet
les 8 herhaling lesstof blok ⁵	niet
controledictee	meedoen
Differentiatie	
plusopdrachten niveau ** ⁶	wel
Taalmaker (symbool kaartenbak) ⁷	opdrachten niveau ** en ***
www.taalinbeeld.nl (symbool computer) ⁸	opdrachten niveau ** en ***
computerprogramma 'spelling in beeld' ⁹	niet
	lesduur 30 minuten

NB. Taal in beeld 2 werkt in drie niveaus, begaafde leerlingen volgen niveau 3 verhoogd niveau ***
In het schema met de compactingrichtlijnen hierboven kunt u zien waar er van deze leerlijn afgeweken wordt.

Noten:

¹ Taal in beeld maakt het mogelijk dat leerlingen de leerstof zoveel mogelijk zelfstandig kunnen verwerken, omdat de volledige lesinhoud (inclusief introductie, instructie en evaluatie) in leerling taal is opgenomen in de taalboeken. Deze manier van werken is uitermate geschikt voor begaafde leerlingen.

² In het werkboek wordt bij het onderdeel uitleg verwezen naar de uitlegkaarten.

³ U laat de helft van de oefenstof per opdracht maken of u selecteert de helft van de opdrachten die gaan over hetzelfde spellingprobleem.

⁴ Het signaaldictee is facultatief, hiermee kan de leerling kijken of hij klaar is voor het controledictee.

⁵ In het werkboek zijn een verrijkingsopdrachten opgenomen aan het einde van de les, deze zijn herkenbaar aan het symbool met twee stippen. De methode geeft aan dat deze opdrachten wat complexer zijn dan het basisniveau.

⁷ Taalmaker bevat plustaken op drie niveaus en bestaat uit een doos met kaarten en kopieerbladen. De opdrachten zijn niet direct gekoppeld aan de lesdoelen van het basisprogramma.

⁸ Via www.taalinbeeld.nl kunnen leerlingen geleerde vaardigheden toepassen via diverse online taken.

⁹ De online software is vooral bedoeld als extra oefening. In de handleiding wordt de suggestie gedaan dat het programma voor plusleerlingen kan worden ingezet om leerlingen zelfstandig vooruit te laten werken. Wij adviseren om vrijgekomen tijd te besteden aan verrijkingsopdrachten en niet aan het versneld doorwerken van de lesstof.

Taal in Beeld 2– Zwijsen
 Jaar van uitgave: 2013

Blokindeling spelling eerste leerlijn

Week 1		Reguliere leerstof	Verrijkingsaanbod
Ma	spellingles 1	-	verrijking
Di	-----	-----	-----
Wo	spellingles 2	oefenstof les 1 en 2	-
Do	-----	-----	-----
Vr	spellingles 3 (herhaling)	-	verrijking
Week 2			
Ma	spellingles 4	-	verrijking
Di	-----	-----	-----
Wo	spellingles 5	oefenstof les 4 en 5	-
Do	-----	-----	-----
Vr	spellingles 6 (herhaling)	-	verrijking
Week 3			
Ma	spellingles 7	oefenstof les 7	verrijking halve les
Di	signaaldictee	-	verrijking
Wo	spellingles 8 (herhaling blok)	-	verrijking
Do	-----	-----	-----
Vr	spellingles 9 (herhaling)	-	verrijking
Week 4			
Ma	controledictee	meedoen	-
Di	-----	-----	-----
Wo	herhaling/verrijking	-	verrijking
Do	-----	-----	-----
Vr	herhaling/verrijking	-	verrijking
			lesduur: 30 minuten

Voor de korte verrijkmomenten kunt u binnen de taalmethode kiezen uit:

- plusopdrachten
- opdrachten uit Taalmaker
- opdrachten www.taalinbeeld.nl

NB: zie richtlijnen compacting om te kijken wat hiervan zinvol is.

Taal in beeld 2 – Zwijsen (groep 4-8)

Jaar van uitgave: 2013

Richtlijnen compacting spelling tweede leerlijn

Basisprogramma	
• wat ga je leren?	meedoen (interactieve gedeelte)
• op verkenning ¹	niet
• uitleg ²	lezen en uitlegkaarten lezen
• aan de slag	niet
• terugkijken	zelfstandig
signaaldictee ³	niet
les 8 herhaling lesstof blok ⁴	wel
controledictee	meedoen
Differentiatie	
plusopdrachten niveau ** ⁵	niet
Taalmaker (symbool kaartenbak) ⁶	opdrachten niveau ** en ***
www.taalinbeeld.nl (symbool computer) ⁷	opdrachten niveau ** en ***
online software 'spelling in beeld' ⁸	niet

NB. Taal in beeld 2 werkt in drie niveaus, hoogbegaafde leerlingen volgen niveau 3 verhoogd niveau ***
In het schema met de compactingrichtlijnen hierboven kunt u zien waar er van deze leerlijn afgeweken wordt.

Noten:

¹ Het onderdeel 'op verkenning' is bedoeld om te oriënteren op het onderwerp van de les en het lesdoel.
Hoogbegaafde leerlingen kunnen direct beginnen met het onderdeel 'uitleg'.

² Taal in beeld maakt het mogelijk dat leerlingen de leerstof zoveel mogelijk zelfstandig kunnen verwerken, omdat de volledige lesinhoud (inclusief introductie, instructie en evaluatie) in leerling taal is opgenomen in de taalboeken. Deze manier van werken is uitermate geschikt voor hoogbegaafde leerlingen.

³ Het signaaldictee is facultatief, hiermee kan de leerling kijken of hij klaar is voor het controledictee.

⁴ In les 8 wordt de lesstof uit het blok herhaald, op deze manier oefenen de leerlingen toch nog even met de inhoud van het lesblok.

⁵ In het werkboek zijn een verrijkingsopdrachten opgenomen aan het einde van de les, deze zijn herkenbaar aan het symbool met twee stippen. De methode geeft aan dat deze opdrachten wat complexer zijn dan het basisniveau.

⁶ Taalmaker bevat plustaken op drie niveaus en bestaat uit een doos met kaarten en kopieerbladen. De opdrachten zijn niet direct gekoppeld aan de lesdoelen van het basisprogramma.

⁷ Via www.taalinbeeld.nl kunnen leerlingen geleerde vaardigheden toepassen via diverse online taken.

⁸ De online software is vooral bedoeld als extra oefening. In de handleiding wordt de suggestie gedaan dat het programma voor plusleerlingen kan worden ingezet om leerlingen zelfstandig vooruit te laten werken. Wij adviseren om vrijgekomen tijd te besteden aan verrijkingsopdrachten en niet aan het versneld doorwerken van de lesstof.

Taal in Beeld 2– Zwijsen
 Jaar van uitgave: 2013

Blokindeling spelling tweede leerlijn

Week 1		Reguliere leerstof	Verrijkingsaanbod
Ma	spellingles 1	-	verrijking
Di	-----	-----	-----
Wo	spellingles 2	uitleg en terugkijken les 1 en 2	verrijking halve les
Do	-----	-----	-----
Vr	spellingles 3 (herhaling)	-	verrijking
Week 2			
Ma	spellingles 4	-	verrijking
Di	-----	-----	-----
Wo	spellingles 5	uitleg en terugkijken les 4 en 5	verrijking halve les
Do	-----	-----	-----
Vr	spellingles 6 (herhaling)	-	verrijking
Week 3			
Ma	spellingles 7	uitleg en terugkijken les 7	verrijking halve les
Di	signaaldictee	-	verrijking
Wo	spellingles 8 (herhaling blok)	wel	-
Do	-----	-----	-----
Vr	spellingles 9 (herhaling)	-	verrijking
Week 4			
Ma	controledictee	meedoen	-
Di	-----	-----	-----
Wo	herhaling/verrijking	-	verrijking
Do	-----	-----	-----
Vr	herhaling/verrijking	-	verrijking
			lesduur: 30 minuten

Voor de korte verrijkmomenten kunt u binnen de taalmethode kiezen uit:

- plusopdrachten
- opdrachten uit Taalmaker
- opdrachten www.taalinbeeld.nl

*zou ik niet doen; niet verdiepend
 genoeg*

NB: zie richtlijnen compacting om te kijken wat hiervan zinvol is.

Bijlage 7: Richtlijnen compacten Taal eerste en tweede lijn

Taal in beeld 2 - Zwijsen (groep 4-8)

Jaar van uitgave: 2013

Richtlijnen compacting taal eerste leerlijn

Basisprogramma	
• wat ga je leren?	meedoen (interactieve gedeelte)
• op verkenning	zelfstandig ¹
• uitleg	lezen
• aan de slag:	
- woordenschat (ws)	<ul style="list-style-type: none"> • opdrachten taalboek wel ² • opdrachten werkboek niet ³
- spreken/luisteren (sl)	<ul style="list-style-type: none"> • opdrachten taalboek wel ² • opdrachten werkboek niet ³ • samenwerkopdrachten wel
- taalbeschouwing (tb)	<ul style="list-style-type: none"> • opdrachten taalboek wel ² • opdrachten werkboek niet ³
- schrijven (s)	<ul style="list-style-type: none"> • opdrachten taalboek wel ² • opdrachten werkboek niet ³
• plusopdracht (laatste opdracht taalboek) ** ⁴	wel
• terugkijken ⁵	zelfstandig
• toetstaken	meedoen
Differentiatie	
kopieerboek ⁶	niet
Taalmaker (symbool kaartenbak) ⁷	opdrachten niveau ** en ***
www.taalinbeeld.nl (symbool computer) ⁸	opdrachten niveau ** en ***
online woordenschatsoftware	alleen extra doelwoorden
	lesduur: 35-50 minuten

NB. Taal in beeld 2 werkt in drie niveaus, begaafde leerlingen volgen niveau 3 verhoogd niveau ***
In het schema met de compactingrichtlijnen hierboven kunt u zien waar er van deze leerlijn afgeweken wordt.

Noten:

¹ Taal in beeld maakt het mogelijk dat leerlingen de leerstof zoveel mogelijk zelfstandig kunnen verwerken, omdat de volledige lesinhoud (inclusief introductie, instructie en evaluatie) in leerlingtaal is opgenomen in de taalboeken. Deze manier van werken is uitermate geschikt voor begaafde leerlingen.

² De opdrachten in het taalboek bieden voldoende oefenstof bij het lesdoel.

³ De opdrachten in het werkboek zijn grotendeels een herhaling van de opdrachten in het taalboek.

⁴ In het taalboek is aan het eind van iedere les een extra opdracht opgenomen met twee stippen. De methode geeft aan dat deze opdrachten van een hoger niveau zijn dan het basisniveau. Deze opdrachten zijn voor begaafde leerlingen over het algemeen nog wel uitdagend. U kunt eventueel een selectie maken van de meest uitdagende opdrachten. De plusopdrachten bij de les schrijven zijn vaak wel interessant.

⁵ Terugkijken is bedoeld voor reflectie en evaluatie.

⁶ De kopieerbladen zijn bedoeld als herhalingstaken voor leerlingen die uitvallen op de toets.

⁷ Taalmaker bevat plustaken op drie niveaus en bestaat uit een doos met kaarten en kopieerbladen. De opdrachten zijn niet direct gekoppeld aan de lesdoelen van het basisprogramma.

⁸ Via www.taalinbeeld.nl kunnen leerlingen geleerde vaardigheden toepassen via diverse online taken.

Taal in Beeld 2 – Zwijsen

Jaar van uitgave: 2013

Blokindeling taal eerste leerlijn

Week 1		Reguliere leerstof	Verrijkingsaanbod
Ma	woordenschat	zie richtlijnen compacting	verrijking halve les
Di	spreken/luisteren	zie richtlijnen compacting	verrijking halve les
Wo	taalbeschouwing	zie richtlijnen compacting	verrijking halve les
Do	schrijven	zie richtlijnen compacting	verrijking halve les
Vr	-----	-----	-----
Week 2			
Ma	woordenschat	-	verrijking
Di	spreken/luisteren	opdrachten taalboek week 2 en 3	-
Wo	taalbeschouwing	-	verrijking
Do	schrijven	opdrachten taalboek week 2 en 3	-
Vr	-----	-----	-----
Week 3			
Ma	woordenschat	opdrachten taalboek week 2 en 3	-
Di	spreken/luisteren	-	verrijking
Wo	taalbeschouwing	opdrachten taalboek week 2 en 3	-
Do	schrijven	-	verrijking
Vr	-----	-----	-----
Week 4			
Ma	toets	meedoen	-
Di	herhaling/verrijking	-	verrijking
Wo	herhaling/verrijking	-	verrijking
Do	herhaling/verrijking	-	verrijking
Vr	-----	-----	-----
			lesduur: 35-50 minuten

NB. In groep 4 zijn er in de eerste vier blokken maar drie taallessen per week, dit betekent dat er twee lessen zijn voor elk van de vier taalaspecten per blok. De tijd die vrijkomt is bedoeld om aandacht te besteden aan technisch lezen. Deze tijd kan bij begaafde leerlingen worden besteed aan extra verrijkingsopdrachten.

Tip 1: U kunt eventueel er nog voor kiezen om in week 1 de opdrachten van twee lessen in één les te laten maken, dus bijvoorbeeld de lessen woordenschat en spreken/luisteren te combineren, waardoor er ook in de eerste week twee hele lessen vrijkomen voor het werken aan verrijkingsopdrachten.

Tip 2: wanneer u een spellingles plant na een les taalles kunt u langere verrijkingsmomenten creëren.

Voor korte verrijkingsmomenten kunt u binnen de taalmethode kiezen uit:

- plusopdracht taalboek
- opdrachten uit Taalmaker
- opdrachten www.taalinbeeld.nl
- online programma woordenschat

NB: zie richtlijnen compacting om te kijken wat hiervan zinvol is.

Taal in beeld 2 - Zwijsen (groep 4-8)

Jaar van uitgave: 2013

Richtlijnen compacting taal tweede leerlijn

Basisprogramma	
• wat ga je leren?	meedoen (interactieve gedeelte)
• op verkenning	niet ¹
• uitleg	lezen ²
• aan de slag:	
- woordenschat (ws)	• taalboek alleen plusopdracht ³ • opdrachten werkboek niet ⁴
- spreken/luisteren (sl)	• taalboek alleen plusopdracht ³ • opdrachten werkboek niet ⁴ • samenwerkopdrachten wel
- taalbeschouwing (tb)	• taalboek alleen plusopdracht ³ • opdrachten werkboek niet ⁴
- schrijven (s)	• taalboek alleen plusopdracht ³ • opdrachten werkboek niet ⁴
• plusopdracht (laatste opdracht taalboek) **	wel (zie hierboven)
• terugkijken ⁵	zelfstandig
• toetstaken	meedoen
Differentiatie	
kopieerboek ⁶	niet
Taalmaker (symbool kaartenbak) ⁷	opdrachten niveau ***
www.taalinbeeld.nl (symbool computer) ⁸	opdrachten niveau ***
online woordenschatsoftware	selectie extra doelwoorden naar behoefte lesduur: 35-50 minuten

NB. Taal in beeld 2 werkt in drie niveaus, hoogbegaafde leerlingen volgen niveau 3 verhoogd niveau ***
In het schema met de compactingrichtlijnen hierboven kunt u zien waar er van deze leerlijn afgeweken wordt.

Noten:

¹ Het onderdeel 'op verkenning' is bedoeld om te oriënteren op het onderwerp van de les en het lesdoel.
Hoogbegaafde leerlingen kunnen direct beginnen met de instructie.

² Taal in beeld maakt het mogelijk dat leerlingen de leerstof zoveel mogelijk zelfstandig kunnen verwerken, omdat de volledige lesinhoud (inclusief introductie, instructie en evaluatie) in leerlingtaal is opgenomen in de taalboeken. Deze manier van werken is uitermate geschikt voor hoogbegaafde leerlingen.

³ Leerlingen maken alleen de laatste opdracht uit het taalboek.

⁴ De opdrachten in het werkboek zijn grotendeels een herhaling van de opdrachten in het taalboek.

⁵ Terugkijken is bedoeld voor reflectie en evaluatie.

⁶ De kopieerbladen zijn bedoeld als herhalingstaken voor leerlingen die uitvallen op de toets.

⁷ Taalmaker bevat plustaken op drie niveaus en bestaat uit een doos met kaarten en kopieerbladen. De opdrachten zijn niet direct gekoppeld aan de lesdoelen van het basisprogramma.

⁸ Via www.taalinbeeld.nl kunnen leerlingen geleerde vaardigheden toepassen via diverse online taken.

Taal in Beeld 2 – Zwijsen

Jaar van uitgave: 2013

Blokindeling taal tweede leerlijn

Week 1		Reguliere leerstof	Verrijkingsaanbod
Ma	woordenschat	opdrachten taalboek week 1, 2 en 3	-
Di	spreken/luisteren	-	verrijking
Wo	taalbeschouwing	opdrachten week 1, 2 en 3	-
Do	schrijven	-	verrijking
Vr	-----	-----	-----
Week 2			
Ma	woordenschat	-	verrijking
Di	spreken/luisteren	opdrachten taalboek week 1, 2 en 3	-
Wo	taalbeschouwing	-	verrijking
Do	schrijven	-	verrijking
Vr	-----	-----	-----
Week 3			
Ma	woordenschat	-	verrijking
Di	spreken/luisteren	-	verrijking
Wo	taalbeschouwing	-	verrijking
Do	schrijven	opdrachten taalboek week 1, 2 en 3	-
Vr	-----	-----	-----
Week 4			
Ma	toets	meedoen	-
Di	herhaling/verrijking	-	verrijking
Wo	herhaling/verrijking	-	verrijking
Do	herhaling/verrijking	-	verrijking
Vr	-----	-----	-----
			lesduur: 35-50 minuten

NB. In groep 4 zijn er in de eerste vier blokken maar drie taallessen per week, dit betekent dat er twee lessen zijn voor elk van de vier taalaspecten per blok. De tijd die vrijkomt is bedoeld om aandacht te besteden aan technisch lezen. Deze tijd kan bij begaafde leerlingen worden besteed aan extra verrijkingsoopdrachten.

Tip: wanneer u een spellingles plant na een les taallessen kunt u langere verrijkingsmomenten creëren.

Voor korte verrijkingsmomenten kunt u binnen de taalmethode kiezen uit:

- opdrachten uit Taalmaker
- opdrachten www.taalinbeeld.nl
- online programma woordenschat

NB: zie richtlijnen compacting om te kijken wat hiervan zinvol is.

Aftekenlijst Smartgames

Naam:

Naam Smartgame:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Bijlage 9: Mijn groeidocument

Mijn groeidocument

Waar wil ik graag in groeien?

Datum: _____

Respons-inhibitie: *nadenken voor je iets doet*

	Ik kan goed op mijn beurt wachten en praat pas als ik een beurt krijg.
	Ik denk na voordat ik iets doe of zeg.

Doelgericht gedrag: *doelen formuleren en realiseren zonder je af te laten schrikken*

	Ik bedenk binnen het thema een onderzoeksvraag en ga op zoek naar het antwoord.
	Ik stel op tijd vragen aan de juf/meester als ik iets niet begrijp.
	Ik daag mezelf uit als ik klaar ben met mijn planning.

Volgehouden aandacht: *aandachtig blijven ondanks afleiding*

	Ik kan de aandacht goed volhouden tijdens het maken van een opdracht.
	Ik ben niet zo snel afgeleid tijdens het werken.

	Ik kan tijdens gesprekken goed mijn aandacht erbij houden.
	Ik kan mijn vraag parkeren en ga door met een andere opdracht.

Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken

	Ik sla nieuw aangeleerde strategieën goed op en gebruik ze bij het maken van de opdracht.
	Ik vergeet (bijna) nooit een afspraak of iets dat ik mee naar huis/school moet nemen.

Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen

	Ik stel een (moeilijke) taak niet uit en kan er direct aan beginnen.
--	--

Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen

	Ik schat de grootte van de taken goed in en weet hoeveel tijd ik voor een opdracht nodig heb.
	Ik verdeel grotere taken in kleine stukjes en doe iedere dag iets.

Organisatie: informatie en materialen ordenen

	Ik ga netjes om met mijn spullen en raak (bijna) nooit iets kwijt.
	Ik ruim mijn laasje/tafel altijd netjes op.

Planning en prioritering: *een plan maken en beslissen wat belangrijk is*

	Ik maak een goede planning die past bij de grootte van mijn taken en de tijd die ik heb.
	Ik volg over het algemeen mijn planning goed en het lukt me vaak om hem af te krijgen.

Emotieregulatie: *emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren*

	Ik kan zonder boos te worden zeggen als ik iets niet leuk vind.
	Ik kan goed conflicten oplossen en uitpraten.
	Ik kom op voor mijn ideeën en word niet meteen boos als het niet gaat zoals ik wil.
	Ik ben trots op mezelf als ik een taak volgens plan heb afgerond.

Flexibiliteit: *flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag*

	Ik pas mijn planning aan als een taak even wat moeilijker is.
	Ik kan nieuwe oplossingen voor een probleem bedenken.
	Ik raak niet van slag als een les anders verloopt dan verwacht.

Metacognitie: *denken over denken*

	<p>Ik controleer de opdracht die ik af heb op fouten.</p>
	<p>Ik kan aan het einde van een opdracht zeggen wat er goed/minder goed is gegaan, waar ik trots op ben en wat ik de volgende keer anders zou doen.</p>

Mijn doelenformulier

Het doel waar ik de komende tijd aan ga werken is:

De voordelen van deze vaardigheid zijn:

Voor mezelf:

Op school:

Voor thuis:

Wanneer ga ik aan mijn vaardigheidsdoel werken?

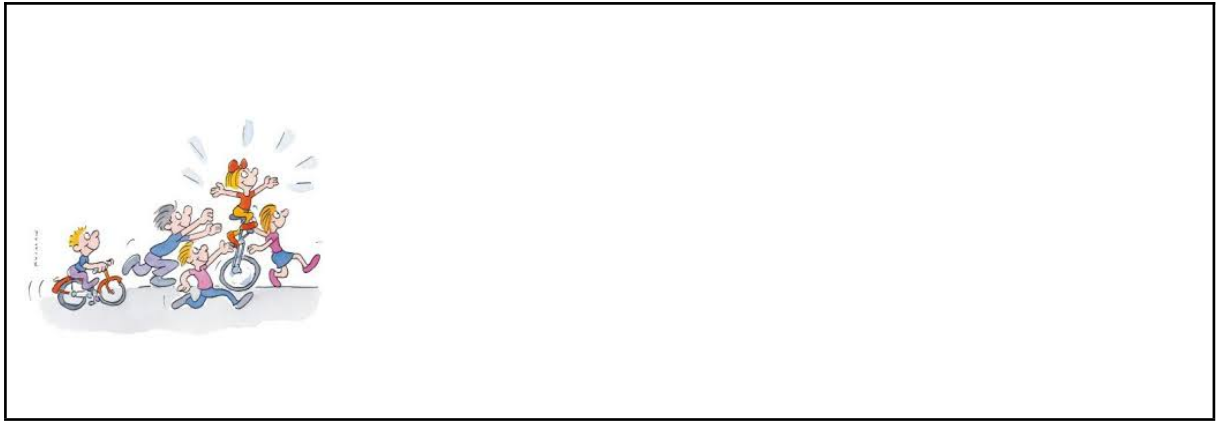
Wat zijn de succescriteria om mijn doel te bereiken? (m.a.w. welke gereedschappen zet ik in?)

(Voorbeelden van succescriteria/gereedschappen zijn: netjes werken, goed lezen, concentreren, verschillende strategieën gebruiken, planning maken, hulp vragen, even afstand nemen van je werk, werken met een time-timer/blokje op je tafel, helpende gedachten, rustig werken, op tijd beginnen, de opdracht opdelen in kleinere stukjes enz. enz.)

-
-
-
-
-
-

Hoe ziet het eruit als ik het kan?

Naam leerling

Naam leerkracht

Handtekening

Handtekening

Bijlage 10: Begrijpend lezen Versnellen

Om de moeilijkheidsgraad van de Nieuwsbegripteeksten aan te geven worden twee leesbaarheidsindexen van het CITO gebruikt: AVI om aan te geven hoe moeilijk de woorden in een tekst te ontsleutelen zijn en CLIB om aan te geven aan hoe moeilijk een tekst te begrijpen is. De teksten op AA-niveau hebben een opbouw van AVI-E3 naar AVI-E4 gedurende het schooljaar. De A-teksten zijn geschreven op vaardigheidsniveau begrijpend lezen M5 tot en met M7 (CLIB-score tussen 156 en 186), de B-teksten op vaardigheidsniveau begrijpend lezen M7 tot en met > M8 (CLIB-score tussen 186 en 225) en het vaardigheidsniveau begrijpend lezen van een C-tekst is >M8 (CLIB-score minimaal 75). <https://www.nieuwsbegrip.nl/page/772/niveaus>

Welke toetsen zijn beschikbaar bij Nieuwsbegrip?

Toetsen bij Nieuwsbegrip:

Toets	Doel	Afname
<p>Sneltoets (SIT)</p> <p>'Sneltoets informatieve teksten'</p> <p><i>Beschikbaar op niveaus:</i></p> <p>AA, A, B, C, D</p>	<p>De toets meet in hoeverre leerlingen teksten van een bepaald Nieuwsbegripniveau begrijpen (algemeen tekstbegrip).</p> <p>Toetsen met korte afnametijd, speciaal bedoeld om de vorderingen van een leerling in een bepaald niveau gedurende het jaar in kaart te brengen.</p>	<p>Van papier of digitaal</p> <p>Elke 6 weken. Afname gebeurt in principe in combinatie met de blokles.</p>
<p>Strategieoets</p> <p><i>Beschikbaar op niveaus:</i></p> <p>AA, A, B, C, D</p>	<p>Meet hoe goed leerlingen de verschillende leesstrategieën beheersen.</p> <p>De toetsopdrachten zijn geclusterd rondom de vijf Nieuwsbegripstrategieën; bij elke strategie zijn er enkele opdrachten.</p> <p>Op grond van de toetsuitslag kan de leerkracht klassikaal extra aandacht besteden aan bepaalde strategieën of groepjes leerlingen gerichte oefeningen aanbieden met strategieën die zij nog niet goed beheersen.</p> <p>Deze toetsen kunnen eventueel ook alleen ingezet worden bij zwakke lezers of leerlingen die uitvallen op de Sneltoetsen informatieve teksten (SIT) en/of de Tekstentoetsen (voorheen TIAT). Ze geven dan richting aan de remediëring.</p>	<p>Van papier.</p> <p>2 x per jaar, bijvoorbeeld aan het eind van blok en het eind van blok (oktober, maart).</p> <p>Eventueel alleen afnemen bij zwakke lezers / uitval.</p>

Toets	Doel	Afname
Tekstentoetsen (voorheen TIAT) <i>Beschikbaar op niveaus:</i> AA, A, B, C en D	Meet algemeen tekstbegrip (Hoe goed begrijpen leerlingen de aangeboden teksten?) Een toets bevat meerdere teksten, zowel informatieve teksten als andere soorten teksten. Bij elke tekst wordt een aantal vragen gesteld op zes leesvaardigheidsniveaus: globaal tekstbegrip, gedetailleerd tekstbegrip, informatieselectie, schema's en tabellen interpreteren, informatie en meningen vergelijken, informatie en meningen ordenen. Er wordt in de vraagstelling meer aangesloten bij CITO.	Van papier. 3x per jaar, rond de rapporten -
Woordenschattoets <i>Beschikbaar op niveaus:</i> AA, A, B, C en D	Meet in hoeverre leerlingen de betekenissen van in Nieuwsbegrip aangeleerde woorden beheersen. Zelf samen te stellen door de leerkracht. (Leerkracht geeft periode en woorden aan)	Digitaal (ook uit printen). Frequentie van afname zelf te bepalen.

Voor de niveaus A, B en C zijn er zes Tekstentoetsen (voorheen TIAT), waarvan er elk leerjaar drie, verspreid over het schooljaar, moeten worden afgenomen. U neemt de toetsen af in november, februari en mei. Voor deze niveaus bestaan zes toetsen omdat de niveaus gedurende twee leerjaren kunnen worden ingezet. U neemt bijvoorbeeld in groep 5 de toetsen 1, 2 en 3 van niveau A af en in groep 6 de toetsen 4, 5 en 6 van niveau A. Of andersom. U moet er in ieder geval voor waken dat de leerlingen, gedurende de twee leerjaren dat ze met teksten van een bepaald niveau werken, niet tweemaal dezelfde serie toetsen maken.

Voor de niveaus B en C is nog een derde versie van de Tekstentoetsen (voorheen TIAT) ontwikkeld, omdat deze niveaus vaak ook in het voortgezet onderwijs worden ingezet. Versie 1 en 2 kunnen dan in het primair onderwijs worden afgenomen, versie 3 in het voortgezet onderwijs.

Op niveau D zijn minder versies beschikbaar, omdat deze toetsen vooral in het voortgezet onderwijs worden gebruikt.

<https://www.nieuwsbegrip.nl/page/736/waarom-zijn-er-twee-versies-van-de-tekstentoetsen-voorheen-tiat>